

ประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกัน
การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า
จังหวัดฉะเชิงเทรา*

EFFECTIVENESS OF THE PROGRAM FOR IMPROVING LIFE SKILLS
TOWARDS PREMATURE SEXUAL INTERCOURSE PREVENTION
BEHAVIOR OF HIGH SCHOOL STUDENTS WAT PIAMNIKOTHARAM
SCHOOL HUA SAI SUBDISTRICT, BANG KHLA DISTRICT,
CHACHOENGSAO PROVINCE

วรพล แวงนอก

Worraphol Waengnork

อรชума หนูน้อย

Onchuma Nunoy

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Rajabhat Rajanagarindra University, Thailand

ภาณุมาศ ตาอุด

Panumas Ta-ut

โรงพยาบาลนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง

Practitioner Level Nikhom Phatthana Hospital, Rayong Province, Thailand

สุทธิดา ลพประเสริฐ

Sutthida Loppasert

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา

Chachoengsao Provincial Public Health Office, Thailand

วราพร แก้วทอง

Warapon kaewthong

โรงพยาบาลรวมแพทย์ ฉะเชิงเทรา

Registration, Ruampat Chachoengsao Hospital, Thailand

E-mail: oh_nunoy@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ด้านความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ด้านทักษะการตัดสินใจ ด้านทักษะการแก้ปัญหา ด้านทักษะการ

* Received November 12, 2021; Revised March 3, 2022; Accepted March 31, 2022

ปฏิเสธและด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา รูปแบบการวิจัยเป็นแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 56 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบและแบบวัดทักษะและพฤติกรรมการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างด้วย Paired t-test ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม, ด้านความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, ด้านทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและทักษะการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม, ด้านทักษะปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนแตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย, พฤติกรรมการป้องกันเพศสัมพันธ์ก่อนวัย, โปรแกรมทักษะชีวิต

Abstract

This research paper is intended to: 1) Study cognitive and understanding of appropriate sexual behavior Self-awareness about preventing premature sexual behavior Decision Skills Problem solving, rejection and self-defense behavioral skills to avoid premature sexual intercourse of high school students and 2) study aimed to examine the effectiveness of Improving Life Skills Program towards Premature Sexual Intercourse Prevention Behaviors of High School Students Wat Piamnikotharam School Hua Sai Subdistrict, Bang Khla District, Chachoengsao Province. This research is semi-experimental. The sample used the study as a high school student, 56 persons. The tools used in the research are tests and measurements of skills and behaviors, preventing premature sexual behavior. Analyzing data using descriptive statistics, including percentage, average, standard deviation, and comparing differences between samples with

Paired t-test. The results showed that After participating in the program, students had an average score of knowledge and understanding of appropriate sexual behavior, Self-awareness about the prevention of premature sexual intercourse behavior, Decision-making skills to prevent premature coupling behavior and problem solving skills when faced with peer and environmental pressures, Skills rejected to prevent premature sexual intercourse behavior and the behavioral aspects of self-defense to avoid premature sexual intercourse of students differ from before joining the program were statistically significant at the .05 level

Keywords: High School Student, Premature sexual intercourse Prevention Behaviors, Life Skills Program

บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่ก้าวผ่านจากวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มีอายุระหว่าง 12 - 20 ปี โดยเพศหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเพศชายประมาณ 1 - 2 ปี (มาโนช หล่อตระกูล และคณะ, 2555) และจะให้ความสนใจในเรื่องเพศเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางเพศที่สมบูรณ์จากอิทธิพลการทำงานของสมองส่วนไฮโปทาลามัส (hypothalamus) ต่อมใต้สมอง (pituitary gland) และต่อมเพศ (gonad) ทำให้ผู้หญิงมีลักษณะของความเป็นเพศหญิง และผู้ชายมีลักษณะของความเป็นเพศชาย ผลลัพธ์จากการเปลี่ยนแปลงทางเพศทำให้วัยรุ่นมีความเป็นหนุ่มสาว (ปัญญากรินทร์ หอยรัตน์ และปราโมทย์ วงศ์สวัสดิ์, 2560) และยังเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตเพราะเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรก่อให้เกิดผลกระทบต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติ (ฐิติพร อิงคถาวรวงศ์ และคณะ, 2550) ซึ่งจากสถิติการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นเรื่องที่ทั่วโลกให้ความสำคัญและตื่นตัวที่จะหามาตรการป้องกันและแก้ไข องค์การสหประชาชาติจึงได้กำหนดนโยบายเชิงรุกโดยกำหนดให้การลดอัตราเกิดมีชีพ โดยมารดาอายุ 16 - 18 ปี (Adolescent birth rate) เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals, MDGs) ข้อมูลล่าสุดจาก World Health Statistics 2013 ได้รายงานอัตราเกิดมีชีพเฉลี่ยทั่วโลกในมารดาอายุ 16 - 18 ปี ปี พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2553 อยู่ที่ 48.90 ต่อประชากรหญิงในกลุ่มอายุเดียวกัน 1,000 คน อย่างไรก็ตามอัตราเกิดมีชีพในมารดาอายุ 16 - 18 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมากในแต่ละภูมิภาคของโลก โดยทวีปแอฟริกามีอัตราเกิดมีชีพเฉลี่ยสูงถึง 115 ในขณะที่ทวีปยุโรปมีค่าเฉลี่ยต่ำเพียง 23.00 นอกจากนี้แล้วอัตราเกิดมีชีพโดยมารดาอายุ 16 - 18 ปี ยังมีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างกลุ่มประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยสูง (High Income Country) และกลุ่มประเทศที่มีรายได้

เฉลี่ยต่ำ (Low Income Country) โดยในกลุ่มประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำมีอัตราเกิดมีชีพโดยมารดาอายุ 16 - 18 ปีเฉลี่ยสูงถึง 112 ต่อ 1,000 ประชากรหญิงอายุ 16 - 18 ปี ในขณะที่กลุ่มประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยสูงมีอัตราเกิดมีชีพ โดยมารดาอายุ 16 - 18 ปี เฉลี่ยเพียง 20 ต่อ 1,000 ประชากรหญิงอายุ 16 - 18 ปี (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2557)

ในปัจจุบันสังคมของประเทศก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ข้อมูลข่าวสารของโลกสมัยใหม่แพร่กระจายสู่สังคมต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกได้ครอบงำวิถีชีวิตของวัยรุ่นไทยจำนวนไม่น้อย ทั้งในเรื่องของค่านิยมการแต่งกาย ค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศ การแสดงออกอย่างเปิดเผย และมีความใกล้ชิดกับเพศตรงข้ามมากขึ้น (เบญจพร ปัญญา, 2553) ประกอบกับสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ได้แก่ การอยู่ใกล้สถานเริงรมย์หรือสถานบริการทางเพศ การเห็นแบบอย่างในสังคม ความเชื่อค่านิยม และสื่อหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ โดยสื่อเป็นสิ่งเร้าที่มีส่วนกระตุ้นความต้องการทางเพศของวัยรุ่น จนถึงขั้นการมีเพศสัมพันธ์ (วินัส วัฒนธำรงค์, 2558) จึงทำให้มีความอยากรู้อยากเห็น อยากลอง ชอบความเสี่ยง และความท้าทาย วัยรุ่นหญิงมองเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศเป็นเรื่องของความรัก ส่วนวัยรุ่นชายมองความสัมพันธ์ระหว่างเพศเป็นเรื่องของความใคร่ เมื่อวัยรุ่นหญิงต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์จึงไม่กล้าปฏิเสธหรือต่อรองการมีเพศสัมพันธ์ เพราะกลัวว่าจะมีผลกระทบต่อสัมพันธ์ภาพกับคนรัก (Chirawatkul, S. et al., 2013) อย่างไรก็ตามเพศหญิงพยายามที่จะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์มากกว่าเพศชายแต่เมื่อต้องเจอกับสถานการณ์จริงกับไม่สามารถปฏิเสธได้สำเร็จ เนื่องจากเพศชายมีอำนาจการต่อรองและตัดสินใจมากกว่าเพศหญิง (Rungrat, S., & Pornnapa, H., 2011)

จากข้อมูลการรายงานวิจัยหลายแห่งพบว่า วัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อยและมีคู่นอนหลายคนจะมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ และการตั้งครรภ์ไม่พร้อม (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2554) การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในวัยรุ่นเป็นปัญหาที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งการมีเพศสัมพันธ์บางครั้งขาดความพร้อม ไม่มีการใช้ถุงยางอนามัยหรือใช้ถุงยางอนามัยไม่ถูกวิธี ก่อให้เกิดผลกระทบ ได้แก่ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง การเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การขาดโอกาสทางการศึกษาการพึ่งพิงครอบครัว จากผลกระทบที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดผลเสียทั้งต่ออนาคตของวัยรุ่น ครอบครัว ตลอดจนเศรษฐกิจสังคมและประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย, 2556) วัยรุ่นจึงเป็นกลุ่มที่ควรได้รับการปรับเปลี่ยนแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเพื่อก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและมีสุขภาพดี (ชัชชัย ดิยะไพธาดา และพรณี บัญชรหัตถกิจ, 2556)

จากผลกระทบที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนวัดเปี่ยม-นิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้โปรแกรมสุขศึกษาในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักในตนเอง ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการปฏิเสธ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีชีวิตเพื่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ด้านความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ด้านทักษะการตัดสินใจ ด้านทักษะการแก้ปัญหา ด้านทักษะการปฏิเสธ และด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นรูปการวิจัยแบบกึ่งทดลอง มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 56 คน

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อประสานงานสถานศึกษาโรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

2. ประชุมนักเรียน และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, ทักษะแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม และทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, พฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ดำเนินงานตามโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมกำบังกำกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจัดกิจกรรมร่วมกันเป็นเวลา 4 เดือน ๆ ละ 1 ครั้ง (ในช่วงเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน 2559) ตามแผนการดำเนินโปรแกรม

5. ประเมินผลการใช้โปรแกรมฯ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม, แบบวัดความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, แบบวัดทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและทักษะแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม แบบวัดทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร แบบวัดพฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร) ภายหลังการจัดโปรแกรมฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด
ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมาปรับปรุงเพิ่มเติม ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลด้านคุณลักษณะประชากร ประกอบด้วย เพศ, อายุ, สถานภาพครอบครัว, สถานภาพการสมรสของ บิดา มารดา, รายได้ของนักเรียน, เพื่อนสนิท และการมีเพศสัมพันธ์

2. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบถูก

ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอบผิด

ให้คะแนน 0 คะแนน

เกณฑ์ประเมิน ผู้วิจัยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับดี

ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ระดับปานกลาง

ร้อยละ 60 - 79

ระดับต่ำ

ต่ำกว่าร้อยละ 60

3. แบบวัดความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์
ก่อนวัยอันควร ผู้เลือกตอบได้ 5 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนใช้เกณฑ์ ดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าคะแนน 5	1
เห็นด้วย	มีค่าคะแนน 4	2
ไม่แน่ใจ	มีค่าคะแนน 3	3

ไม่เห็นด้วย	มีค่าคะแนน	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าคะแนน	1	5

เกณฑ์การประเมิน แบ่งออกเป็น 3 ซึ่งแบ่งระดับ ดังนี้

ระดับสูง	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.67 - 5.00
ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.66
ระดับต่ำ	คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.33

4. แบบวัดทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และทักษะแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ระบุปัญหาที่ตัดสินใจได้ถูกต้อง	2
บอกข้อมูลที่ประโยชน์ต่อการตัดสินใจได้ถูกต้อง	2
กำหนดทางเลือกที่มีอยู่เพื่อตัดสินใจได้ถูกต้อง	2
วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละทางเลือกได้	2
ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดได้ พร้อมทั้งบอกเหตุผล	2

เกณฑ์การประเมิน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับสูง	ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ระดับปานกลาง	ร้อยละ 60 - 79
ระดับต่ำ	ต่ำกว่าร้อยละ 60

5. แบบวัดทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ปฏิเสธโดยการอ้างความรู้สึกประกอบเหตุผล	2
ปฏิเสธเพื่อไม่กระทำ	2
ปฏิเสธซ้ำโดยขอความเห็นให้อีกฝ่ายยอมรับ	2
ปฏิเสธซ้ำโดยไม่มีข้ออ้าง หรือ	} 2
ต่อรองทำกิจกรรมที่เหมาะสมกว่า หรือ	
ผัดผ่อนเพื่อยืดระยะเวลา	

เกณฑ์ประเมิน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับดี	ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ระดับปานกลาง	ร้อยละ 60 - 79
ระดับต่ำ	ต่ำกว่าร้อยละ 60

6. แบบวัดพฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อคำถามที่เป็นด้านบวกมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ให้คะแนน 5 คะแนน ถ้าปฏิบัติทุกครั้ง
- ให้คะแนน 4 คะแนน ถ้าปฏิบัติบ่อยครั้ง
- ให้คะแนน 3 คะแนน ถ้าปฏิบัติบางครั้ง
- ให้คะแนน 2 คะแนน ถ้าปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
- ให้คะแนน 1 คะแนน ถ้าไม่เคยปฏิบัติ

ข้อคำถามที่เป็นด้านลบมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ให้คะแนน 1 คะแนน ถ้าปฏิบัติทุกครั้ง
- ให้คะแนน 2 คะแนน ถ้าปฏิบัติบ่อยครั้ง
- ให้คะแนน 3 คะแนน ถ้าปฏิบัติบางครั้ง
- ให้คะแนน 4 คะแนน ถ้าปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
- ให้คะแนน 5 คะแนน ถ้าไม่เคยปฏิบัติ

เกณฑ์การประเมินแบบวัดพฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีเกณฑ์การประเมินออกเป็น 3 ซึ่งแบ่งระดับได้ดังนี้

- ระดับสูง คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.67 - 5.00
- ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.66
- ระดับต่ำ คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.33

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ครั้งที่ 1 ประกอบด้วย กิจกรรมการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม เรื่องผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, กิจกรรมส่งเสริมความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และกิจกรรมส่งเสริมทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

ครั้งที่ 2 ประกอบด้วยกิจกรรมการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม เรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, กิจกรรมส่งเสริมทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และกิจกรรมส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อน และสิ่งแวดล้อม

ครั้งที่ 3 ประกอบด้วยกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม เรื่อง ผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, กิจกรรมส่งเสริมทักษะ

การตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, กิจกรรมส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม, กิจกรรมส่งเสริมทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

ครั้งที่ 4 ประกอบด้วยกิจกรรมทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม, กิจกรรมทบทวนความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และกิจกรรมทบทวนทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และทักษะการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

- การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์

- การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม, แบบวัดความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, แบบวัดทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและทักษะแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม, แบบวัดทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, แบบวัดพฤติกรรมป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร) ไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) และความตรงตามโครงสร้าง (construct validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านสาธารณสุขผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมสุขภาพทางเพศในวัยรุ่น จำนวน 2 ท่าน อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านสาธารณสุขผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ จำนวน 2 ท่าน และอาจารย์พยาบาลวิชาชีพในมหาวิทยาลัยผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการพัฒนาสุขภาพในชุมชน จำนวน 1 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (free validity) ภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้

- นำผลการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับจุดประสงค์ (Item Objective Concordance: IOC) เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง ซึ่งมีค่าสูงสุด +1 ข้อใดมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของข้อนั้นน้อย และถ้ามีค่าติดลบแสดงว่าเป็นข้อที่ไม่ได้ใช้ ทั้งนี้ ค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.0

- การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางคล้าพิทยาคม จำนวน 35 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นด้วยวิธีของอัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม เท่ากับ .879 แบบวัดความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เท่ากับ .822 แบบวัดทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและทักษะแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม เท่ากับ .801 แบบวัดทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เท่ากับ .843 และแบบวัดพฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เท่ากับ .825

การพิทักษ์สิทธิของนักเรียน

ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธินักเรียน โดยอธิบายวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติในการวิจัย นักเรียนมีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลโดยไม่เสียผลประโยชน์หรือได้รับผลกระทบใด ๆ จากการเข้าร่วมวิจัย ซึ่งในระหว่างการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะไม่ละเมิดความเป็นส่วนตัว ไม่มีการระบุชื่อ-สกุลของนักเรียน แต่จะนำเสนอโดยใช้รหัสแทน และข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับและจำกัดการเข้าถึงข้อมูลเฉพาะผู้วิจัย และมีการนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ในเรื่องของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม, ความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, ทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, ทักษะการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม, ทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และพฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยใช้สถิติ Paired t-test

ผลการวิจัย

จากการศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการ

เข้าร่วมโปรแกรมฯ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม, ความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, ทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและทักษะการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม, ทักษะปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และพฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร แตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนในแต่ละด้านก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

รายการ	การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม	ก่อนทดลอง	10.18	2.15	30.606**	.000
	หลังทดลอง	19.32	0.96		
ด้านความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	ก่อนทดลอง	58.05	4.74	25.874**	.000
	หลังทดลอง	79.32	4.67		
ด้านทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันฯ และสิ่งแวดล้อม	ก่อนทดลอง	8.96	2.83	17.992**	.000
	หลังทดลอง	17.11	2.19		
ด้านทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	ก่อนทดลอง	7.14	2.22	16.609**	.000
	หลังทดลอง	13.32	2.06		
ด้านพฤติกรรมการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	ก่อนทดลอง	57.89	5.77	27.084**	.000
	หลังทดลอง	82.32	2.84		

**p<.01

อภิปรายผล

1. จากการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม แตกต่างจากก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 82.10 และภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 100.00 เนื่องจากการใช้กิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ลักษณะเป็นการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีการใช้ภาพและเนื้อหาที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของ อุบลรัตน์ บุญทา ที่ได้ศึกษาการ

ประยุกต์ใช้โปรแกรมทักษะชีวิตในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนหญิงโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 (อุบลรัตน์ บุญทา, 2554)

2. จากการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา นักเรียนส่วนใหญ่มีความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนมีความตระหนักเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ซึ่งดีกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากการใช้กิจกรรมส่งเสริมความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีลักษณะเป็นการบรรยายเรื่องความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ให้เห็นถึงผลที่ตามมาจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และผู้วิจัยบรรยายถึงผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ โดยที่ไม่ป้องกันและผู้วิจัยบรรยายเรื่องโรคที่เกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ให้นักเรียนมีความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีการใช้วีดิทัศน์เรื่องรักต้องแฉ่ ซึ่งเป็นวีดิทัศน์ที่ประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม นำมาให้นักเรียนได้ศึกษา คิดวิเคราะห์และเกิดความตระหนักที่จะป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ ซึ่งความตระหนักในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้วัยรุ่นเข้าใจและรับรู้ภาวะเสี่ยงหรือโอกาสเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดภัยคุกคามทางเพศเพื่อนำไปสู่การฝึกฝนทักษะในการป้องกันตัวเองต่อไป (สุนิรัตน์ ยั่งยืน และคณะ, 2553) การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วันวิสาข์ บัวลอย และคณะ ที่ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอสามพราณจังหวัดนครปฐมพบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ในตนเองเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (วันวิสาข์ บัวลอย และคณะ, 2559)

3. จากการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและทักษะแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับ

แรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม โดยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 75.00 และภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 80.36 ซึ่งดีกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากการใช้กิจกรรมส่งเสริมทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและทักษะแก้ไขปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม ลักษณะเป็นการบรรยายถึงความจำเป็นของทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและทักษะแก้ไขปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม นำเสนอประกอบสื่อ power point มีการแจกใบความรู้ ขั้นตอนการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและทักษะแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม และกำหนดสถานการณ์ตัวอย่างเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ อัญชลี ภูมิจันทร์ ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ ใช้การสร้างเสริมทักษะชีวิตกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีการตัดสินใจและการแก้ปัญหาแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (อัญชลี ภูมิจันทร์, 2554) และสอดคล้องกับการศึกษาของ วินัส วัฒนธำรงค์ ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพโปรแกรมสุขศึกษาต่อการประยุกต์ใช้สร้างเสริมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลเมือง จังหวัดปทุมธานี ที่พบว่าหลังจากการทดลองโดยใช้ประสิทธิภาพโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ใช้สร้างเสริมทักษะชีวิต กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยในหลาย ๆ ด้านของทักษะชีวิตสูงขึ้น สามารถคาดประมาณได้ว่า นักเรียนจะสามารถปฏิบัติตัว มีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม มีความตั้งใจในการปฏิบัติ มีพฤติกรรมอนามัยเจริญพันธุ์ที่เหมาะสม สามารถดูแลตนเองได้ป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรได้ (วินัส วัฒนธำรงค์, 2558)

4. จากการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนมีทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 75.00 และภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนมีทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 85.71 ซึ่งดีกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากการใช้กิจกรรมส่งเสริมทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมี

เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ลักษณะเป็นการบรรยายทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร วิธีการปฏิเสธในรูปแบบต่างๆ เช่น การพูด การแสดงท่าทีในการ ปฏิเสธ และยกสถานการณ์ตัวอย่าง ผู้วิจัยและนักเรียน แสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับ ทักษะในการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การเลือกใช้วิธีการ ปฏิเสธให้ถูกต้องและเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ ลินจง จันทร เทศ ได้ทำการศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคเอดส์โดยประยุกต์ การพัฒนาทักษะชีวิต ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราศีไศล อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีทักษะการปฏิเสธสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 (ลินจง จันทรเทศ, 2550)

5. จากการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรม การป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนมีพฤติกรรมป้องกันการป้องกันตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อยู่ใน ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อยู่ในระดับสูงมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ซึ่งดีกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากใช้กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการป้องกันตนเองเพื่อ หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ลักษณะเป็นส่งเสริมทักษะด้านการปฏิบัติ ในเรื่อง ทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร นักเรียนสามารถใช้ คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนในการแสดงความต้องการที่จะ ปฏิเสธพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์เมื่อถูกเพื่อนชักชวน หรือสบประมาทได้อย่างเหมาะสม เพื่อ ช่วยต่อการหลีกเลี่ยงการมีภาวะเสี่ยงต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

สรุป/ข้อเสนอแนะ

โปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรม ทางเพศที่เหมาะสม, ความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร, ทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและ ทักษะการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสิ่งแวดล้อม, ทักษะปฏิเสธ เพื่อป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และพฤติกรรมป้องกันการป้องกันตนเองเพื่อ หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน

วัดเปี่ยมนิโครธาราม ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา และจากการวิจัยครั้งนี้ ควรนำทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคมมาใช้ในจัดโปรแกรมฯ ในครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการช่วยกันป้องกันพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ควรมีการศึกษาวิจัยในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มาเข้าร่วมโปรแกรมฯ เพื่อเป็นการปลูกฝังพฤติกรรมกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และปลูกฝังทัศนคติต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

เอกสารอ้างอิง

- ชัชชัย ดิยะไธธาตา และพรณี ปัญชรหัตถกิจ. (2556). ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ศรีนครินทร์เวชสาร, 28(2), 146-154.
- ฐิติพร อิงคถาวรวงศ์ และคณะ. (2550). พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา. สงขลานครินทร์เวชสาร, 25(6), 511-520.
- เบญจพร ปัญญาโยง. (2553). การทบทวนความรู้: การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข.
- ปัญญากรินทร์ หอยรัตน์ และปราโมทย์ วงศ์สวัสดิ์. (2560). วัยรุ่นไทยกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี, 28(2), 173-178.
- มาโนช หล่อตระกูล และคณะ. (2555). ตำราพฤติกรรมศาสตร์ทางการแพทย์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี.
- ลินจง จันทน์เทศ. (2550). ผลการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคเอดส์โดยประยุกต์การพัฒนาทักษะชีวิตและแรงสนับสนุนทางสังคม ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชสีไศล อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วันวิสาข์ บัวลอย และคณะ. (2559). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 อำเภอสามปราน จังหวัดนครปฐม. รามาธิบดีพยาบาลสาร, 20(1), 127-142.
- วินัส วัฒนธารงค์. (2558). ประสิทธิภาพโปรแกรมสุขศึกษาต่อการประยุกต์ใช้สร้างเสริมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลเมือง จังหวัดปทุมธานี. วารสารวิชาการ รพศ/รพท เขต 4, 17(3), 214-221.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. (2556). แม่วัยใส ความท้าทายการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: แอดวานส์ปรีนติ้ง.
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2554). สถานการณ์และแนวโน้มอนามัยการเจริญพันธุ์วัยรุ่นและเยาวชนและนโยบายกระทรวงสาธารณสุข. เรียกใช้เมื่อ 15 มีนาคม 2559 จาก <http://rh.anamai.moph.go.th/>
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2557). การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. เรียกใช้เมื่อ 6 กรกฎาคม 2559 จาก <http://www.dmh.go.th>.
- สุณิรัตน์ ยั่งยืน และคณะ. (2553). ความตระหนักในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของวัยรุ่น. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 29(4), 420-427.
- อัญชลี ภูมิจันทิก. (2554). ประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ใช้การสร้างเสริมทักษะชีวิตกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. ในวิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและส่งเสริมสุขภาพ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุบลรัตน์ บุญทา. (2554). ผลการประยุกต์ใช้โปรแกรมทักษะชีวิตในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนหญิงโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอตาลสุม จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ, 5(2), 46-53.
- Chirawatkul, S. et al. (2013). Perceptions of male adolescents related to love and sexual relationships. Journal of the Psychiatric Association of Thailand, 58(1), 74-88.
- Rungrat, S., & Pornnapa, H. (2011). Power in sexual relationship and safe sex behaviors among teenage pregnancies. Naresuan University Journal, 19(1), 1-8.